

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D., ve věci

žalobkyně: T. J., narozená „X“,
bytem „X“,

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí,
sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 2. 2019 sp. zn. SZ/MPSV-2019/22965-916, č. j. MPSV-2019/32078-916, sp. zn. SZ/MPSV-2019/22972-916, č. j. MPSV-2019/32081-916, sp. zn. SZ/MPSV-2019/22991-916, č. j. MPSV-2019/32077-916, sp. zn. SZ/MPSV-2019/22978-916, č. j. MPSV-2019/32076-916, sp. zn. SZ/MPSV-2019/22948-916, č. j. MPSV-2019/32075-916,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 15. 2. 2019 sp. zn. SZ/MPSV-2019/22965-916, č. j. MPSV-2019/32078-916, sp. zn. SZ/MPSV-2019/22972-916, č. j. MPSV-2019/32081-916, sp. zn. SZ/MPSV-2019/22991-916, č. j. MPSV-2019/32077-916, sp. zn. SZ/MPSV-2019/22978-916, č. j. MPSV-2019/32076-916, sp. zn. SZ/MPSV-2019/22948-916, č. j. MPSV-2019/32075-916, a rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem, ze dne 19. 12. 2018, č. j. 309054/18/LT, č. j. 309274/18/LT, č. j. 309291/18/LT, č. j. 309286/18/LT, č. j.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

309321/18/LT, se pro nezákonnost zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhala zrušení žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2019 sp. zn. SZ/MPSV-2019/22965-916, č. j. MPSV-2019/32078-916, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem, (dále jen „úřad práce“), ze dne 19. 12. 2018, č. j. 309054/18/LT, jímž byla žalobkyni odňata dávka péstounské péče příspěvek na úhradu potřeb dítěte oprávněné osobě J. D., nar. „X“, ode dne 1. 10. 2018.
2. Žalobkyně se toutéž žalobou domáhala zrušení žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2019 sp. zn. SZ/MPSV-2019/22972-916, č. j. MPSV-2019/32081-916, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem, ze dne 19. 12. 2018, č. j. 309274/18/LT, jímž byla žalobkyni odňata dávka péstounské péče příspěvek na úhradu potřeb dítěte oprávněné osobě R. C., nar. „X“, ode dne 1. 10. 2018.
3. Žalobkyně se toutéž žalobou domáhala zrušení žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2019 sp. zn. SZ/MPSV-2019/22991-916, č. j. MPSV-2019/32077-916, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem, ze dne 19. 12. 2018, č. j. 309291/18/LT, jímž byla žalobkyni odňata dávka péstounské péče příspěvek na úhradu potřeb dítěte oprávněné osobě D. D., nar. „X“, ode dne 1. 10. 2018.
4. Žalobkyně se toutéž žalobou domáhala zrušení žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2019 sp. zn. SZ/MPSV-2019/22978-916, č. j. MPSV-2019/32076-916, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem, ze dne 19. 12. 2018, č. j. 309286/18/LT, jímž byla žalobkyni odňata dávka péstounské péče příspěvek na úhradu potřeb dítěte oprávněné osobě I. D., nar. „X“, ode dne 1. 10. 2018.
5. Žalobkyně se toutéž žalobou domáhala zrušení žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2019 sp. zn. SZ/MPSV-2019/22948-916, č. j. MPSV-2019/32075-916, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem, ze dne 19. 12. 2018, č. j. 309321/18/LT, jímž byla žalobkyni odňata dávka péstounské péče odměna pěstouna ode dne 1. 10. 2018.

Žaloba

6. Žalobkyně v žalobě uvedla, že v roce 2013 jí bylo svěřeno do péče pět dětí jedné matky, a to nezl. D. D., nar. „X“, nezl. I. D., nar. „X“, nezl. R. C., nar. „X“, nezl. J. D., nar. „X“ (dále jen „nezletilé děti“), a nyní zletilý L. D., nar. „X“. Děti byly svěřeny do poručenské péče, neboť matka nebyla schopna o své děti pečovat, nikoliv proto, jak uvádí žalovaný, že byla matce omezena svéprávnost. O navrácení svéprávnosti matce rozsudkem Okresního soudu v Teplicích ze dne 15. 6. 2017 nebyla žalobkyně vyrozuměna. Matka neučinila nic, co by mělo směřovat k ukončení faktické péče žalobkyně o nezletilé děti, o děti se nezajímá. Napadená rozhodnutí jsou v rozporu se zákonem, byť skutkový stav byl zjištěn víceméně správně. Úřad práce zcela opominul základní zásadu, a to zájem a blaho dítěte. Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

zakotvenou v § 5 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (dále jen „ZSPOD“), formulovanou i v čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. Lze sice souhlasit s tím, že poručenství zaniklo, nicméně to neopravňovalo odejmutí dávek pěstounské péče. Žalobkyni lze považovat za osobu pečující podle § 4a písm. b) ZSPOD, neboť má v osobní péči děti v době, než soud rozhodne o další právní situaci dětí a má zájem o děti pečovat i nadále, a to až již ve formě poručenské nebo pěstounské péče. Na podporu svého názoru, že je osobou pečující s nárokem na dávky, odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 8 Ads 17/2015. Úřadu práce bylo předloženo i předběžné opatření soudu, které bylo vystaveno s účinností od 1. 10. 2018, neboť k tomuto datu jí byly svěřeny nezletilé děti do pěstounské péče. Ani jeden orgán však k tomuto rozhodnutí nepřihlédl. Příspěvek na úhradu potřeb dítěte je minimální částkou, kterou se rozhodl stát děti bez domova podporovat, odnětí této částky z čistě formálních důvodů vážně porušuje práva dítěte, které je neoprávněně znevýhodněno oproti ostatním dětem. Obdobně žalobkyně odkázala na svou argumentaci i ve vztahu k odměně pěstouna s tím, že měla za to, že tato odměna jí byla odebrána i předčasně, neboť měla být odňata postupně a nikoliv najednou.

Vyjádření žalovaného k žalobě

7. Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž navrhl zamítnutí žaloby pro nedůvodnost.
8. V písemném vyjádření k žalobě k věci shrnul dosavadní průběh řízení a poukázal na ustanovení § 4a, § 47i, § 47p, § 47q odst. 3 ZSPOD a konstatoval, že nezletilé děti byly žalobkyni a jejímu manželovi svěřeny do poručenské péče, neboť jejich matka M. D. byla rozhodnutím Okresního soudu v Litoměřicích omezena ve způsobilosti k právním úkonům. Následně bylo zjištěno, že rozhodnutí o omezení způsobilosti k právním úkonům bylo zrušeno. Vzhledem k tomu, že v daném případě poručenství k nezletilým dětem zaniklo nabytím plné svéprávnosti matky dětí, nebyla splněna podmínka na nárok dávky pěstounské péče. Okresní soud v Litoměřicích rozhodnul o návrzích na předběžné opatření usneseními ze dne 5. 12. 2018, kterými nezletilé děti předal do pěstounské péče manželům J., a to s účinností od 1. 10. 2018 na dobu do pravomocného skončení řízení o svěření dítěte do pěstounské péče. Těmito usneseními však nemohlo dojít ke svěření nezletilých dětí do pěstounské péče manželů J., neboť o pěstounské péči lze rozhodnout pouze meritorně, nikoliv předběžným opatřením. Úřad práce se při svém rozhodování držel ZSPOD a rovněž Instrukce náměstka ministryně č. 1/2016, zejména pokud jde o výklad pojmu pečující osoba. S variantou, že by řízení o svěření dítěte do pěstounské péče zahájil sám soud, instrukce nepočítá, neboť ani tvůrci této instrukce se s takovým postupem dosud nesetkali a nemohli s tím tedy počítat. Do pěstounské péče nelze dítě svěřit předběžným opatřením, tímto jde buď upravit poměry dítěte tak, že se svěří do vhodného prostředí podle § 452 zákona č. 292/2013 Sb. o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z. ř. s.“) nebo podle § 76 odst. 1 písm. e) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“) může být účastníkům uloženo, aby vykonal, něčeho se zdržel nebo něco snášel. Výrok, že se dítě svěruje do pěstounské péče do doby skončení řízení o pěstounské péči, je zcela absurdní. Pokud probíhá řízení o pěstounské péči, nelze dítě „předběžně“ dítě do této formy náhradní rodinné péče svěřit. Usnesení ze dne 5. 12. 2018 jsou značně zmatečná a lze polemizovat o tom, zda jsou vůbec schopna zakládat právní povinnosti a právní vztahy. Úřad práce posuzoval tato usnesení pouze ve smyslu rozhodování o nároku na dávky pěstounské péče, tedy zda je možné manžele J. na základě

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

tohoto usnesení a dalších skutečností považovat za osoby pečující. Dále je v daném případě podstatný i výklad pojmu „osoba, která má zájem stát se pěstounem“ podle § 4a písm. b) bod 3 ZSPOD. Shodně s instrukcí je možno za zájemce o pěstounskou péči z hlediska posouzení, zda jde o osobu pečující či nikoli, považovat osobu, které bylo do péče dítě svěřeno předběžným opatřením podle § 452 z. ř. s., která buď před podáním tohoto návrhu (ze strany OSPOD) sama podala návrh na svěřením daného dítěte do pěstounské péče, nebo tak učinila do jednoho měsíce od vykonatelnosti předběžného opatření. Podle žalovaného za zájem stát se pěstounem je nutno považovat pouze oficiální projev vůle podáním návrhu soudu. Vnitřní motivace stát se pěstounem či zařazení osoby do evidence krajského úřadu pro zprostředkování náhradní rodinné péče nebo dokonce k oznámení o vybrání žadatelů jako vhodných pro konkrétní dítě, není pro posouzení toho, zda jde o zájemce o pěstounskou péči, relevantní. Předběžná opatření ze dne 5. 12. 2018 (resp. 7. 12. 2018) posoudil úřad práce jako předběžná opatření podle § 452 z. ř. s. a vycházel při posouzení nároku na dávky pěstounské péče vstříc žadatelům, neboť je v podstatě navedl k tomu, aby si podali do jednoho měsíce návrh na pěstounskou péči sami a pak že jim nárok na dávky pěstounské péče vznikne. Bohužel to nebylo ze strany žadatelů akceptováno.

Ústní jednání soudu

9. Při jednání dne 11. 11. 2019 žalobkyně v plném rozsahu odkázala na žalobu a uvedla, že je těžké starat se o děti a nepobírat na ně žádné peníze.
10. Pověřený pracovník žalovaného při tomtéž jednání soudu odkázal na dosavadní vyjádření a uvedl, že nastavení sociální politiky je věcí zákonodárce a žalovaný pouze posuzoval splnění podmínek stanovených zákonem k přiznání dávek pěstounské péče. Tyto podmínky nebyly splněny, a to proto, že matka nezletilých dětí opět nabyla svéprávnosti a poručenská péče v důsledku této skutečnosti skončila.
11. Soud provedl z vlastní iniciativy podle § 52 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), dokazování opatrovníckými spisy nezletilých dětí vedenými u Okresního soudu v Litoměřicích pod sp. zn. P 46/2010, P 414/2014, P 554/2014 a P 556/2014. Na návrh žalobkyně provedl soud dokazování zprávou Veřejného ochránce práv ze dne 31. 10. 2019, sp. zn. 2160/2019/VOP/BPK, č.j. KVOP-48870/2019, o šetření ve věci nepřiznání pěstounských dávek – odměny pěstounky T. J. a příspěvku na úhradu potřeb dětí, z níž vyplývá, že Veřejný ochránce práv považuje postup úřadu práce a žalovaného ve věci dávek pěstounské péče žalobkyně za nesprávný.

Posouzení věci soudem

12. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ust. § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a v ust. § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobkyně uplatnila v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu ust. § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobkyně je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle ust. § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky v projednávané věci ovšem zjištěny nebyly.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

13. Soud projednal a rozhodl věc přednostně podle § 56 odst. 1 s. ř. s., neboť shledal závažné důvody pro její přednostní projednání spočívající v ohrožení výživy nezletilých dětí.
14. Po přezkoumání skutkového a právního stavu věci dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
15. Ve věci není sporu o tom, že nezletilé děti byly svěřeny do poručenské péče manželů J., v jejichž péči se nacházely ještě před tím, než byla jejich matka omezena ve způsobilosti k právním úkonům. Dne 18. 9. 2017 nabyl právní moci rozsudek, jímž byla matce dětí navracena svéprávnost v plném rozsahu, aniž by o této skutečnosti byla vyrozuměna žalobkyně či orgán sociálně-právní ochrany dětí.
16. Soud především připomíná, že podle § 935 odst. 1 věty první občanského zákoníku „[p]oručenství zaniká, nabude-li alespoň jeden z rodičů poručence rodičovskou odpovědnost, popřípadě nabude-li schopnost ji vykonávat.“ Z citovaného ustanovení jednoznačně vyplývá, že k zániku poručenství dochází ze zákona, zcela automaticky a bez ohledu na to, zda a kdy se o dané skutečnosti dozví poručník či poručenec. Rozhodným okamžikem pro zánik poručenství je datum nabytí právní moci rozhodnutí, jímž dochází k obnovení rodičovské odpovědnosti některého z rodičů poručence.
17. V projednávané věci byla matka dětí v roce 2013 omezena ve způsobilosti k právním úkonům, a tím ve smyslu § 34 odst. 2 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů, ztratila rodičovskou zodpovědnost. Nabytím účinnosti občanského zákoníku se matka dětí podle § 3032 odst. 2 občanského zákoníku považovala za osobu omezenou ve svéprávnosti, a to až do právní moci rozhodnutí soudu, jímž bylo předchozí rozhodnutí o omezení způsobilosti matky k právním úkonům zrušeno. Tato právní moc nastala dne 18. 9. 2017 a k tomuto datu matka dětí nabyla plné svéprávnosti, a tím se jí obnovila i rodičovská odpovědnost. Soud proto konstatuje, že poručenství žalobkyně podle § 935 odst. 1 občanského zákoníku skutečně zaniklo dnem 18. 9. 2017, aniž by z tohoto pohledu mělo jakýkoli význam, že se o této skutečnosti žalobkyně nebo orgán sociálně-právní ochrany dětí nedozvěděly.
18. Podle § 47f odst. 1 ZSPOD platí, že *„[n]árok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte má nezletilé nezaopatřené dítě svěřené do pěstounské péče.“*
19. Podle § 47i odst. 1 věty první ZSPOD platí, že *„[n]árok na odměnu pěstouna má osoba pečující a osoba v evidenci.“*
20. Z § 47a odst. 1 ZSPOD přitom vyplývá, že se jako pěstounská péče posuzuje péče o dítě poskytovaná osobou pečující, tj. ve smyslu § 4a písm. b) téhož zákona i poručníkem dítěte, pokud o dítě osobně pečuje.
21. Podle § 47p odst. 1, odst. 2 ZSPOD *„[n]árok na dávku pěstounské péče vzniká dnem splnění všech podmínek stanovených tímto zákonem. Nárok na výplatu dávky pěstounské péče vzniká na základě vykonatelnosti rozhodnutí soudu o svěřením dítěte do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem, splněním podmínek stanovených tímto zákonem pro vznik nároku na dávku pěstounské péče a na její výplatu a podáním žádosti o přiznání dávky pěstounské péče.“*
22. Z § 47q odst. 3 písm. c) ZSPOD pak plyne, že *„[z]mění-li se v období, na něž byla dávka pěstounské péče přiznána, skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku pěstounské péče nebo její výši, posoudí se nově nárok na dávku pěstounské péče nebo její výši ke dni, ke kterému k takové změně došlo a dávka pěstounské péče se odejme nebo se její výplata zastaví od prvního dne*

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byla dávka pěstounské péče vyplacena. Ustanovení § 47z zůstává nedotčeno.“

23. V době přiznání dávek pěstounské péče byly zákonné podmínky pro nárok na tyto dávky nesporně splněny. Později však v důsledku obnovení plné svéprávnosti a rodičovské odpovědnosti matky dětí došlo k zániku poručenství, a tím i ke změně skutečností rozhodných pro dávku pěstounské péče. Úřad práce postupoval zcela správně, pokud po zjištění, že ke dni 18. 9. 2017 zaniklo žalobcovo poručenství, aplikoval § 47q odst. 3 písm. c) zákona o sociálně-právní ochraně a znovu posoudil nároky žalobkyně na dávky pěstounské péče.
24. Správní orgány (úřad práce a žalovaný) posuzovaly, zda nedošlo ke splnění jiných podmínek pro ponechání dávky pěstounské péče, to znamená, zda z jiného titulu, vzhledem k nijak nezpochybňované faktické péči o nezletilé děti, má žalobkyně i nadále nárok na dávky pěstounské péče. Správní orgány dospěly k závěru, že ani jiné podmínky nebyly splněny; soud však tento závěr nesdílí.
25. V daném případě se jedná o to, zda žalobkyně naplnila podmínky ustanovení § 4a písm. b) bod 3 ZSPOD, které považuje za osobu pečující i fyzickou osobu odpovědnou za výchovu, *„které je před rozhodnutím soudu o svěření dítěte do pěstounské péče rozhodnutím soudu dočasně svěřeno do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem, a to po dobu trvání takové péče,“*
26. Správním orgánům bylo již v době jejich rozhodování známo, že usneseními Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 5. 12. 2018, č. j. P 554/2014-252, č. j. P 556/2014-247, ze dne 7. 12. 2018, č. j. P 46/2010-283, P 414/2014-218, o návrzích na nařízení předběžného opatření byly podle § 75c o. s. ř. předány nezletilé děti do pěstounské péče manželům J., a to s účinností od 1. 10. 2018 na dobu do pravomocného skončení řízení o svěření nezletilých dětí do pěstounské péče.
27. Žalovaný v napadených rozhodnutích i ve vyjádření k žalobě obsáhle vyjádřil svůj náhled na právní problematiku možnosti předání dítěte do pěstounské péče usnesením o návrhu na předběžné opatření v daném případě a uvedl, jaký postup považuje za správný. I když soud nezpochybňuje, že existují různé právní názory ohledně použití institutu předběžného opatření podle § 75c o. s. ř. ve věcech péče soudu o nezletilé, nepovažuje to v daném případě na rozdíl od žalovaného za podstatné. Výroky uvedených usnesení Okresního soudu v Litoměřicích jsou naprosto jasné a vykonatelné, neboť stanoví, že nezletilé děti byly předány do pěstounské péče konkrétních osob (žalobkyně). Tato rozhodnutí nebyla zrušena, jsou pravomocná a vykonatelná, a jsou tedy součástí právního světa a závazná pro všechny jejich adresáty. Dezinterpretace v tom smyslu, že se vlastně jedná o usnesení podle § 452 z. ř. s. nemá opodstatnění, neboť procesní právní norma (§ 75c o. s. ř.), podle které byla rozhodnutí soudu vydána je v usneseních uvedena. Podle § 76e odst. 2 o. s. ř. je výrok vykonatelného usnesení o nařízení předběžného opatření závazný i pro všechny orgány.
28. Součástí materiálního právního státu je esenciální zásada, že jednotlivé složky státní moci dodržují prostor, který jim je vymezen, a respektují výkon pravomocí ostatních složek státní moci. Jinými slovy správní orgány jako součást výkonné moci jsou vázány rozhodnutími soudů, byť se s nimi neztotožňují a považují je za nesprávná. K nápravě vad soudních rozhodnutí slouží systém opravných prostředků, nikoliv dezinterpretace a nerespektování rozhodnutí soudů. V daném případě soud konstatuje, že není pochyb o tom, že byla splněna podmínka ustanovení § 4a písm. b) bod 3 ZSPOD, že žalobkyni byly Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

nezletilé děti před rozhodnutím soudu o jejich svěření do pěstounské péče dočasně svěřeny do péče shora uvedenými usneseními Okresního soudu v Litoměřicích.

29. Zároveň pro vznik nároku na dávky pěstounské péče však musí být naplněna i další podmínka ustanovení § 4a písm. b) bod 3 ZSPOD, a to, že dítě musí být svěřeno do péče osobě, která má zájem stát se jejím pěstounem. Zde je dle soudu namístě rekapitulovat některé aspekty dosavadních řízení ve věcech péče o nezletilé děti, jak vyplynuly z opatrovnických spisů, jimiž soud prováděl dokazování.
30. Žalobkyně již podáním sepsaným do protokolu u Okresního soudu v Litoměřicích dne 25. 1. 2012 podala společně s manželem návrh na svěření nezletilých dětí do pěstounské péče (sp. zn. 11 Nc 2154/2012). Na základě usnesení o návrzích na vydání předběžného opatření podaných žalobkyní a jejím manželem, jim byly nezletilé děti v roce 2013 svěřeny do péče. Následně byly nezletilé děti v roce 2014 svěřeny rozsudky Okresního soudu v Litoměřicích do poručenské péče žalobkyně a jejího manžela, přičemž zároveň návrhy žalobkyně a jejího manžela na svěření nezletilých dětí do jejich pěstounské péče byly těmito rozsudky zamítnuty. Dále soud konstatuje, že součástí opatrovnických spisů jsou i podněty Městského úřadu Roudnice nad Labem ze dne 12. 10. 2018 k zahájení soudního řízení o svěření péče nezletilých dětí do péče žalobkyně a jejího manžela. Následně Okresní soud v Litoměřicích podle § 13 z. ř. s. zahájil řízení o zrušení poručenské péče a o svěření nezletilých dětí do pěstounské péče. Dále byly dne 30. 11. 2018 podány Městským úřadem Roudnice nad Labem návrhy na předběžné opatření na svěření nezletilých dětí do pěstounské péče žalobkyně a jejího manžela, kterým bylo shora již zmíněnými usneseními Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 5. 12. 2018, č. j. P 554/2014-252, č. j. P 556/2014-247, ze dne 7. 12. 2018, č. j. P 46/2010-283, P 414/2014-218, vyhověno.
31. Žalovaný zastává názor, že jediným projevem vůle znamenajícím zájem osoby stát se pěstounem, je podání návrhu k soudu. V první řadě je třeba konstatovat, že ZSPOD takovouto podmínku nestanoví a na případu žalobkyně je zřejmé, že setrvávání na této formální podmínce vede k situaci, ve které je na jedné straně zřejmé, že žalobkyně má zájem o svěření nezletilých dětí do pěstounské péče, a to dlouhodobě, avšak nemůže tento zájem vzhledem k již zahájenému řízení projevit, neboť to již běží, a nemůže tak formálně splnit žalovaným požadovanou podmínku dle ustanovení § 4a písm. b) bod 3 ZSPOD. Soud poukazuje na to, že dle § 13 z. ř. s. se řízení u soudu zahajuje i bez návrhu, není-li zákonem stanoveno, že lze řízení zahájit jen na návrh. A contrario dle ustanovení § 468 z. ř. s. může být řízení ve věci pěstounské péče zahájeno i bez návrhu a tak tomu bylo i v případě nezletilých dětí. Žalobkyni nelze upřít (zřejmě pod vlivem právního názoru správních orgánů), že se snažila svůj zájem projevit i následně podáním návrhů na svěření nezletilých dětí do pěstounské péče i podáním návrhů na vydání předběžných opatření, avšak ty musely být a byly pro překážku litispendence neúspěšné.
32. Soud tedy shrnuje, že k tomu, aby byla osoba považována za osobu, která má podle § 4a písm. b) bod 3 ZSPOD zájem stát se pěstounem dítěte, které jí bylo dočasně svěřeno do péče, nemusí svůj zájem prokazovat návrhem soudu na svěření dítěte do pěstounské péče, jestliže již bylo řízení o svěření do pěstounské péče zahájeno. V takovém případě postačuje, je-li zájem stát se pěstounem dítěte dostatečně zřejmý z jiných podkladů.
33. Z výše uvedeného vyplývá závěr, že žalobkyně naplnila podmínky ustanovení § 4a písm. b) bod 3 ZSPOD a je nutno ji považovat za osobu pečující o nezletilé děti podle tohoto ustanovení ZSPOD, výklad tohoto hmotněprávního ustanovení zastávaný správními orgány byl nesprávný.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

34. S ohledem na shora uvedená pochybení žalovaného i úřadu práce, která se promítla do jejich rozhodnutí, soud tato rozhodnutí výrokem I. rozsudku zrušil podle § 78 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ust. § 78 odst. 3 s. ř. s. pro nezákonnost a věc podle ust. § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný podle ust. § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který byl vysloven v tomto zrušujícím rozsudku.
35. Výrok II. rozsudku o náhradě nákladů řízení má oporu v ust. § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., podle kterého platí, že nestanoví-li tento zákon jinak, tak má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, avšak náhradu nákladů řízení nežádala, a proto soud žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem dne 11. listopadu 2019

JUDr. Petr Černý, Ph.D., v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.